

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

X. Quid sentiant aduersarij de fide, quæ requiritur in Baptismo
paruulorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

nasci solent. Quare Apostolus Hebr. 6. Baptismum imperfe-
ctorum esse dicit.

TRICESIMUM QUINTUM: Prius nos esse oportet anima-
les, deinde spirituales, 1. Corinth. 5. Sacramenta sunt instru-
menta spiritualia; ergo infantes spiritu renasci non possunt.

RESPONDEO; Vis argumenti hæc videtur esse. Sacramenta
sunt spiritualia; ergo spiritualibus tantum conueniunt. Sed
infantes non sunt spirituales, vt ex Apostolo colligitur, qui do-
cet nos prius esse animales, & postea spirituales; igitur Sa-
cramenta infantibus non conueniunt; Sed in hoc argumen-
to mala est prima consequentia. Sacramenta enim sic sunt
spiritualia, vt homines spirituales ex animalibus efficiant,
cum vim habeant regenerandi, & renouandi, Ioan. 3. & Tit. 3.

TRICESIMUM SEXTUM. Adultos cæcos, surdos, & mu-
tos nemo vnquam baptizare audebit; tantò minus infantes,
qui nec ambulare possunt, nec audire, nec loqui. RESPON-
DEO; Eiusmodi adulti, si indicare possint aliquo modo suam
voluntatem, qua baptizari velint, aut certè antea indicaue-
rint, quàm in eum morbum inciderent, omninò baptizari
possunt, ac debent: vt apertè tradit Concilium II. Carthag.
cap. 34. & Arausicanum I. can. 12. & Augustinus lib 1. de adul-
terinis coniugiis, cap. 26. de ægrotis, qui repente obmute-
scunt; Quòd si sciri nequeat eorum voluntas, non baptizan-
tur, quia in iis, qui rationis vsum habent, requiritur eorum
consensus, vt supra diximus; quod in infantibus nõ requiritur
vt quibus sufficit aliorum consensus. Item nescimus de adul-
tis cæcis, mutis, & surdis, an non ponant obicem aliquem;
quod de infantibus certè scimus.

CAPVT DECIMUM.

Quid sentiant aduersarij de fide, quæ requiritur in
Baptismo paruulorum.

ESTAT ALTERA quæstio de fide, qua paruuli
baptizantur. Sunt autem de hac re duæ extremae
sententiæ hæreticorum, inter quas media incedit
sententia Catholica Ecclesiæ.

PRIMA sententia Lutheranorum est, qui fidem actualem,
c 2 aut

aut aliquid simile actuali fidei paruulis tribuunt. Primus Lutherus anno XX. in libro de captiuitate Babylonica capite de Baptismo, cum dixisset: *Omnia Sacramenta ad fidem alteram instituta sunt, Item: Sacramenta non iustificunt, nec ulli profunt; sed sola fides. Item: Sacramenta non implentur dum fiunt, sed dum creduntur.* Vidit repugnare his sententiis paulorum Baptismum, atque cum sibi ipse obiecit: *Opponitur, inquit, forsan in, quæ dicta sunt, Baptismus paruulorum, qui promissam Dei non capiant, nec fidem Baptismi habere possint.* Respondet autem, ac duo dicit, PRIMO, infantes credere. SICUNDO, fidem acquirere, non vi Sacramenti, sed per orationem Ecclesiæ, & fidem offerentium paruulum ad Baptismum; & sic exponit, quod dici solet, paruulis fide altera succurri. Quod autem loquatur de fide actuali paruulorum, non de aliquo habitu, patet ex illis eius verbis: *Sicut verbum Dei potens est, dum iona, etiam impij cor immutare, quod non minus est surdum, & incapax, quam ullus paruulus, ita per orationem Ecclesiæ offerentis, & credentis, cui omnia impossibilia sunt, & paruulus fide infusa mutatur, mundatur, & renouatur.* Hæc ille. At certè impius, cum ad vocem verbi Dei immutatur, vt velit conuerti, actualiter immutatur, non habitualiter.

Item Lutherus in lib. contra Cochleum anno XXI. Dicimus, inquit, ad Baptismum infantes credere per vim verbi, quo exorcizantur, & per fidem Ecclesiæ eos offerentis, & eius fidem orationibus suis impetrantis. Alioqui mera, & intolerabilia essent mendacia, quando baptizans à paruulo querit, an credat, non baptizaturus, nisi vice eius respondeatur, Credo. Vt quid interrogat an credat, si certum est, eos non credere? vt Cochleus contendit. Esto, Augustinus sic aliquando dicat; sed Cochleus satis sit, esse sic ab homine dictum: nos volumus hoc dictum diuini testimonij probari. Quin asserimus paruulos prorsus non esse baptizandos, si verum est, in baptismo non credere, ne illudatur maiestati Sacramenti, & verbum. Debemus autem & hunc negare in paruuli fidei errorem Sophistarum, &c. Vbi apertissimè loquitur de fide actuali, non de habituali; neque enim Cochleus, aut Augustinus, aut Scholastici; quos ille Sophistas vocat, fidem habitualement in paruulis negarunt. Et præterea vult Lutherus fidem esse in paruulis an-

te Baptismum, dum exorcizatur, & interrogatur: illa autem non potest esse fides nisi actualis, habitualis enim non infunditur ante Baptismum, sed in ipso Baptismo. Idem etiam scripsit in lib. ad Waldenses, ubi ait, prestare prorsus omittere Baptismum in paruulis, quam baptizare eos sine fide. Nam si sine fide accipias Sacramentum, magno tuo malo accipies. Et probat ex illo Marci ultimo. *Qui crediderit, & baptizatus fuerit.* Qui locus de actuali fide intelligitur.

Hæc sententia visa est admodum dura omnibus aliis, & peperit tres sectas diuersas. Quidam enim negarunt paruulos baptizandos, cum omnino crederent sine fide Baptismum nihil prodesse, vt Lutherus dixerat; & simul experimento certissimo tenerent, paruulos non credere, cum aperte renituntur, & eiulent cum baptizantur. Atque hi sunt Anabaptistæ, de quibus supra diximus.

Alij non negarunt paruulos baptizandos, sed negarunt fidem in paruulis requiri; & ij sunt Sacramentarij, de quibus mox dicemus dum alteram sententiam referemus.

Denique alij neque fidem, neque Baptismum paruulorum negarunt, sed mollire conati sunt, & exponere Lutheri sententiam. Itaque anno XXXVI. conuenerunt Lutherani ad Conciliabulum Wittembergense, cuius acta exstant apud Cochleum lib. 3. miscellaneorum tractat. 8. capit. 2. In ea Pseudofynodo hæc pronunciata habentur. PRIMVM, reiiciendum esse errorem illorum, qui imaginantur saluari infantes sine aliqua actione ipsorum. SECUNDVM, etsi nos non intelligamus qualis sit illa actio paruulorum, tamen certum esse in eis fieri sanctos, & novos motus; sicut in Ioanne Baptista, quando exultauit in utero. TERTIVM, licet non sit imaginandum, quod infantes intelligant, tamen motus eorum, & inclinationes ad credendum, & diligendum Deum, similes esse motibus fidei, & dilectionis; & hoc esse intelligendum, cum dicuntur infantes credere.

Hanc mitigationem sententiæ Lutheri, sequi videntur communiter Lutherani. Philippus in locis anni LVIII. tit. de Baptismo paruulorum: *De infantibus hoc satis est tenere; Spiritus sanctus per Baptismum eis datur, qui efficit in eis novos motus, nouas inclinationes ad Deum pro ipsorum modo.* Idem habet Ioan. Brentius in Apolog. pro confess. Wittember. cap. de

Baptismo; & David Chitræus in suo Catechismo, loco 7. de Baptismo. Item Illyricus cum Centuriatoribus, Cent. 2. cap. 4. col. 63. & Cent. 5. cap. 4. col. 517. reprehendit Iustinum, & Augustinum, quod velint infantes in Baptismo non credere fide propria, sed aliena. Denique (vt omitam ceteros) Martinus Kemnitius in 2. part. Exam Trident. Concilij ad canones 11. 7. sessionis, pag. 258. & sequentibus, dicit quidem esse difficile intellectu, & explicatu, quemadmodum infantes credant: *Tamen, inquit, quomodo hoc simplicissimè possit intelligi, explicatur in formula Concordiæ inter Theologos Saxonie, & superioris Germaniæ anno M. D. XXXVI. constituta.* Et ponit breuiter summam eorum, quæ ex conuenticulo Wittembergensi supra citauimus.

Est autem hic **OBSERVANDUM**, Kemnitium mira fraude, & artificio, immò aperto mendacio asserere, hanc sententiam conuenticuli Wittembergensis concordare cum Lutheri sententiis supra citatis, & rursus Lutherum cum Augustino; & contra Synodum Tridentinam dissentire in hac re: Synodo generali Viennensi, quod Synodus Viennensis docuerit infantibus in Baptismo infundi habitus fidei, spei, & charitatis: Synodo autem Tridentinæ ita sorduerit illud decretum, vt ne mentionem quidem eius facere voluerit. Quæ mendacia paulò post refellemus; atque hæc de prima sententia.

ALTERA sententia in altero extremo: infantibus nullam fidem in Baptismo esse necessariam. Hanc videtur primus etiam Lutherus docuisse. Nam licet antequam Anabaptistæ exorirentur, illa scripserit, quæ supra citauimus: tamen postquam illi apparuerunt, scripsit librum contra eos, anno M. D. XXVIII. & vbi ad hoc argumentum venisset de fide infantium, dixit nihil interesse, siue credant, siue non credant. Baptismus enim non fundari super fidem dantis, aut recipientis, quæ incertissima est, sed super Dei mandatum, & institutionem. Et similia habet in homiliis de Baptismo anno XXXVII. & XL. habitis; tamen hoc principium Lutheri non est solidum. Nam etiamsi ex eo, quod Sacramentum non pendet à fide nostra, sed à diuina institutione, sequatur illud in se semper esse efficax, non tamen sequitur nobis esse utile, & fructuosum, nisi cum fide accipiatur; alioqui etiam, qui

qui ficto animo accedunt, vel peccatum deserere nolunt, per Baptismum purgarentur. Idè Sacramentarij sequuntur quidem Lutherum in eo, quod scribit non requiri fidem: sed ex alio fundamento id colligunt, nimirum ex promissione facta Abrahæ, & semini eius, vel certè ex diuina prædeterminatione.

Calvinus libro quarto Institut. cap. 16. cupiebat primam Lutheri sententiam, quam suprâ explicauimus, defendere, sed non est ausus. Vnde sic loquitur §. 18. *Non satû tutum fuerit hoc adimere Domino, ne sese illi quoquomodo exhibere cognoscendum queat.* & §. 19. *Non quod eadem esse fide præditos temerè affirmare velim, quam in nobis experimur, aut omninò habere notitiam fidei similem.* Hæc ille. Vides quomodo reiicit decretum Wittembergense? Inde §. 21. *Quos electione sua dignatus est Dominus, si accepto regenerationis signo præsentis vita antè demigrent, quàm adoleuerint, eos virtute sui Spiritus nobis incomprehensa renouat, quomodo expedire solus ipse prouidet.* Similia habet Theodorus Beza in sua confess. cap. 4. artic. 48. & Petrus Martyr, in cap. 1. & 7. prioris ad Corinth. vbi apertè dicit, infantes non intelligere, neque credere, & tamen rectè baptizari, quia iam antea sanctificati sunt, & membra Ecclesiæ effecti per donum electionis diuinæ, & promissionem parentibus factam. Immò Wolfgangus Musculus, qui interfuerat Conciliabulo Wittembergensi, postea Sacramentarius factus, in locis communibus, tit. de Pædobaptismo, dicit admodum inconsultè scripsisse Lutherum, si constet paruulos non credere, baptizandos non esse: & hanc fuisse occasionem Anabaptismi.

TERTIA sententia Catholicorum est: infantes non habere fidem actualem, nec tamen omni fide carere; sed habere fidem habitualem; & præterea credere fide aliena, & ipsa Baptismi susceptione. Quæ omnia, vt ordine probentur, ponam sequentes propositiones.

